

ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Ο παροικιακός Τύπος τα τελευταία 40 χρόνια

ΜΕΡΟΣ 1ο

Γράφει ο Γιώργος Χατζηβασίλης

Επειδή γεννήθηκα και γέρασα μέσα στις εφημερίδες, αν επρόκειτο να γράψω ένα βιβλίο, θα ήταν για τον παροικιακό Τύπο. Όμως επειδή δεν πρόκειται να το κάνω, θα προσπαθήσω να περιγράψω την ιστορία των παροικιακών εφημερίδων τα τελευταία 40 χρόνια, όπως την έζησα και όπως τη θυμάμαι γιατί είναι μια πολύ ενδιαφέρουσα ιστορία. Μην περιμένετε την ιστορία της παροικίας, ούτε τα κουτσομπολιά και τις προσωπικές συγκρούσεις, αλλά μόνο την εξέλιξη του παροικιακού Τύπου με τα δικά μου μάτια, από την πρώτη ημέρα που εργάστηκα για τον Θίο Σκάλκο στο Σίδνι, μέχρι που ο Θεόδωρος και η Τασία Κωνσταστίνου έδωσαν το φιλί της ζωής στον "Κόσμο", για να σώσουν μια σπουδαία εφημερίδα και να μην υπάρχει μονοπώλιο στον παροικιακό Τύπο.

Ο πατέρας μου, που κι αυτός ανάλωσε τη ζωή του μέσα στις εφημερίδες στην Αλεξάνδρεια και το Αντελάιντ, με είχε μάθει να σέβομαι την εφημερίδα από μικρό παιδί, όταν με έβαζε στα γόνατά του και τοποθετούσε τα δαχτυλάκια μου πάνω στα πλήκτρα της λινοτυπικής για να γράψω το όνομά μου πάνω στο καυτό μέταλλο της.

«Η εφημερίδα δεν είναι ένα άσπρο χαρτί μουτζουρωμένο με μελάνι για να τυλίγουμε τα σκουπίδια. Είναι ζωντανό πράγμα που πρέπει να σεβόμαστε γιατί είναι δάσκαλος που σε διδάσκει, δημόσιος κήρυκας που σε ενημερώνει, επιθεωρητής που ελέγχει τα πάντα, διασκεδαστής για να σε ψυχαγωγεί, πιστός φίλος που σου κρατά παρέα και τέλειο συμπλήρωμα τού καφέ», με είχε διδάξει και έχει γίνει βίωμά μου.

Αλλωστε το επιβεβαίωσαν και οι δάσκαλοί μου στον φημισμένο **«Ταχυδρόμο»** της Αλεξάνδρειας όπου εργάστηκα για πρώτη φορά κοντά σε δημοσιογράφους ολκής του Απόδημου Ελληνισμού, όπως τον Κουτσούμη και τον Γιαλλουράκη. Αλλά και στον **Advertiser** του Αντελάιντ, έντεκα χρόνια κοντά σε μεγάλες φίρμες της δημοσιογραφίας που πρώτος κανόνας τους ήταν η αλήθεια και ο σεβασμός στον αναγνώστη.

Από τότε που μετακόμισα από το Αντελάιντ στο τέλος της δεκαετίας του '60 μέχρι σήμερα, στο Σίδνι κυκλοφόρησαν τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα οι εφημερίδες, «Εθνικό (Ελληνικό) Βήμα», «Πανελλήνιος Κήρυκας» (ο σημερινός Ελληνικός Κήρυκας), «Νέα Πατρίδα», «Κυριακή», «Ελληνική Φωνή», «Νέο Κύμα» και «Κόσμος». Κατά διαστή-

ματα έχω εργαστεί σε διάφορους ρόλους, κυρίως σαν τεχνικός, σε όλες πλέον της «Κυριακής».

Όταν ήρθα στο Σίδνι, ο «Πανελλήνιος Κήρυκας» ήταν κυρίαρχος στην αγορά, με την Αρχαιότερη Ελληνική Εφημερίδα της Αυστραλίας όπως έγραφε το "Εθνικόν Βήμα", να δείχνει τα χρόνια της γηρασμένη και κουρασμένη. Ιδιοκτήτης της ήταν ο επιχειρηματίας, Πίτερ Αρώνης, που την κρατούσε εν ζωή για χόμπι. Κυκλοφορούσε και η «Κυριακή» του Λάμπη Πασχαλίδη, ένα μοναδικό φαινόμενο εφημερίδας που οι φανατικοί αναγνώστες της την αγόραζαν μόνο για να απολαύσουν τις "Κορνίζες" της με καυστικές ατάκες του απαράμιλλου Λάμπη.

Ο «Πανελλήνιος Κήρυκας», παρά τα χρόνια του και αυτός, είχε αναζωογονηθεί από τον αρχισυντάκτη του, Αγγελο Κούρλιο, έναν πρωτοπόρο πρώην κτηνίατρο που είχε παγιδευτεί στη γοητεία της εφημερίδας και την έκανε ένα δυναμικό, σφριγηλό έντυπο, την ψυχή του Ελληνισμού. Ιδιοκτήτες ήταν ο Α. Γρίβας γιος του ιδρυτή της και ο Δημήτρης Καλομοίρης, ένας πρώην λινοτύπης προσδεδεμένος ιδεολογικά, αλλά συντηρητικότερος επιχειρηματίας.

Θα έλεγα ότι ο «Πανελλήνιος Κήρυκας» ήταν ο "Κόσμος" της εποχής του. Δημοκρατικός και για όλους τους Έλληνες, κατέγραφε την ιστορία της εποχής του στην πρώτη γραμμή του αντιχουντικού αγώνα με ανθρώπους που άφησαν το στίγμα τους στην παροικιακή δημοσιογραφία, όπως τον Κούρλιο, τον Τάκη Καλδή, τον Γιώργο Τσερδάνη, αλλά και ικανότατους τεχνικούς.

Ο «Πανελλήνιος Κήρυκας» ήταν οπωσδήποτε ο γίγαντας Γολιάθ του παροικιακού Τύπου, αλλά στην αλάνα της παροικίας είχε ήδη εμφανιστεί ένας μικρούλης Δαβίδ που του πετούσε πετραδάκια. Ήταν η "Νέα Πατρίδα" με εκδότη τον Θίο Σκάλκο, έναν πληθωρικό άνθρωπο με μεγάλα όνειρα να γίνει ο μεγιστάνας του παροικιακού Τύπου. Ο «Πανελλήνιος Κήρυκας», ή μάλλον ο Καλομοίρης και ο Κούρλιος, υποτίμησαν τον μικρό Δαβίδ και όπως θα δούμε το πλήρωσαν ακριβά, πολύ ακριβά.

Ο Θίο Σκάλκος με κάλεσε από το Αντελάιντ όταν τού είχα πει σε αλληλογραφία μας ότι η ομογένεια της Αυστραλίας χρειαζόταν μια καθημερινή εφημερίδα όπως είχα διδαχτεί στην Αίγυπτο, όπου με μικρότερο πληθυσμό είχαμε μια εποχή πέντε καθημερινές: τον Ταχυδρόμο, την Ανατολή, την Εφημερίς και τα Ημερήσια Νέα στην Αλεξάνδρεια και το Φως στο Κάιρο.

Ο Θίο ήθελε να τον βοηθήσω να κάνει την "Νέα Πατρίδα" καθημερινή για να πολεμήσει τον "Πανελλήνιο Κήρυκα" και τελικά το πέτυχε, αλλά όχι ακριβώς όπως ήθελε επειδή είχαμε δραματικές εξελίξεις, όπως θα δούμε στη συνέχεια.

Όταν άρχισα να εργάζομαι στην «Νέα Πατρίδα», τα γραφεία της ήταν σε ένα κατά-

στημα κάτω από την Ελληνική Λέσχη, πίσω από το καλλιτεχνικό τυπογραφείο του Θίο. Ο δημοσιογράφος και συγγραφέας, Θεόδωρος Πατρικαρέας, που ήταν ο πρώτος αρχισυντάκτης της εφημερίδας είχε αποχωρήσει και καθήκοντα είχε αναλάβει η

Μαρία Πολίτη, μια ικανότατη, ευσυνειδητή δημοσιογράφος, αλλά φόβος και τρόμος των στοιχειοθετών με την τελειομανία της. Δυστυχώς, η προσφορά της δεν έχει εκτιμηθεί και τιμηθεί από την παροικία μέχρι σήμερα. Η Μαρία έγραφε άρθρα, ειδήσεις, μεταφράσεις, λεζάντες, διαφημίσεις και έκανε διορθώσεις, ενώ ένας άλλος παλαιόμαχος, που και αυτός δεν έχει τιμηθεί ανάλογα με την μεγάλη προσφορά του, ο Θανάσης Χατζηανέστης, έγραφε τα αθλητικά, ρεπορτάζ και συνεντεύξεις. Εκτός από εμένα, λινοτύπης και για όλες τις δουλειές ήταν ο αδελφός τού Θίο και καλός φίλος σαράντα χρόνια, Γιάννης Σκάλκος.

Όπως είπαμε, ο Κούρλιος και ο Καλομοίρης δεν πήραν στα σοβαρά τον Θίο Σκάλκο επειδή υποτίμησαν το πάθος του να πετύχει τους στόχους του διαθέτοντας τις μεγάλες ψυχικές και σωματικές αντοχές του, το έμφυτο επιχειρηματικό του ένστικτο και τη γνωστή μαχητικότητά του. Ο Θίο είχε ήδη αρχίσει τον ανταρτοπόλεμό του ε-

ναντίον τού Πανελληνίου Κήρυκα, τοποθετώντας δύο βραδυφλεγείς βόμβες στα θεμέλια τού πανίσχυρου αντιπάλου του.

Το ένα όπλο του ήταν το γεγονός ότι χρησιμοποιούσε την τελευταία τεχνολογία στην τυπογραφία, που τού έδινε τη δυνατότητα να τυπώνει δεκάδες φωτογραφίες από τη ζωή των Ελλήνων στα γλέντια τους, στους γάμους τους, στα βαφτίσια τους, στα γήπεδα και τα νυχτερινά κέντρα, κάτι που δεν μπορούσε να κάνει ο «Πανελλήνιος Κήρυκας».

Δεύτερο όπλο του ήταν πως μοίραζε δωρεάν την εφημερίδα του, η οποία γινόταν ανάρπαστη από τους νεομετανάστες τότε συμπαροκούς που ήθελαν να δουν τη φωτογραφία τους σε όμορφες στιγμές της ζωής τους στην ξενιτιά και να τη στείλουν στους συγγενείς τους πίσω στην πατρίδα.

Η σχέση μου με τον Θίο Σκάλκο στηριζόταν στον αλληλοσεβασμό, αλλά δεν ήταν πάντα ομαλή, επειδή είναι δύσκολος, επιθετικός και ανυποχώρητος.

Η πρώτη μας διαφωνία παρουσιάστηκε όταν έμαθα πως η «Νέα Πατρίδα» απορροφούσε τα κέρδη από το τυπογραφείο του και γρήγορα θα τού δημιουργούσε οικονομικά προβλήματα. Σε μια από τις πολλές συζητήσεις μας για την εφημερίδα, τον συμβούλευσα να σταματήσει να τη μοιράζει τζάμπα και ν' αρχίσει να την πουλά. Για λόγους αρχής, ο Θίο μού έβαλε τις φωνές, ότι δεν ήξερα τί λέω και πως αυτός με την τακτική του "θα κλείσει" τον «Πανελλήνιο Κήρυκα». Τόση αυτοπεποίθηση διέθετε. Υστερα από έντονη συζήτηση, επειδή και εγώ δεν κάνω πίσω όταν πιστεύω σε κάτι, τελικά υποχώρησε όταν του είπα πως οι αναγνώστες δεν σέβονται την εφημερίδα του επειδή είναι τζάμπα. Ξαφνικά ηρέμησε, αλλά απείλησε:

«Αν δεν πουλήσω 3000 φύλλα, θα την κλείσω!»

Δέχτηκα την πρόκληση επειδή πίστευα ότι και 2500 φύλλα αν πουλούσε όπως εκτιμούσα, δεν θα την έκλεινε. Όμως, πόσο έξω είχαμε πέσει και οι δύο!

Η "Νέα Πατρίδα" πούλησε 5000 φύλλα, ο Θίο κυριολεκτικά πετούσε υπερήφανος για την επιτυχία του και η αντίστροφη μέτρηση για την απίστευτη τότε κατάρρευση τού Πανελληνίου Κήρυκα είχε αρχίσει. Η προεργασία που είχε κάνει ο Θίο Σκάλκος άρχισε να αποδίδει καρπούς, αλλά μπροστά του είχε πολύ ζόρι ακόμα...

ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΧΗ ΤΡΙΤΗ: Το Εθνικόν Βήμα - Χούντα και... Άγιος ο Θεός!

